

SW413

СОЦИАЛНА РАБОТА С ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ

Приета: прот. № 41 от 03.10.2011 г.

Лектор: Доц.д-р Ицка Дерижан

АНОТАЦИЯ

Курсът по Социална работа с увреждания учи бъдещите бакалаври, работещи в сферата на социалните дейности и социалното консултиране, да идентифицират уврежданията и нарушенията в онтогенезиса, психологическите особености и спецификите на поведението на хората със специални потребности. Акцентира се върху формиране на практически умения за оценяване ресурса на отделната личност за социална адаптация, като се отчитат особеностите и възможностите на приемащата семейна и социална среда. Предлагания курс се аргументира и от факта, че сложността на мениджмънта на подпомагащите и интегриращите дейности изисква познаването на социално-психологическите характеристики на тези хора, техния капацитет за физическо, когнитивно и социално развитие (индивидуално и в група), на етно-културалните им особености в контекста на техниките и средствата за усъвършенстване на приемащата ги учебна и социална среда.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Основна цел на курса на обучение е да се допълнят и систематизират познанията на студентите по общите социални, медикосоциални и психологически дисциплини, изучаващи възрастовите и индивидуални особености на лицата в неравностойно положение, с повишен риск по отношение на общото здравословно състояние и специфики на развитието, като от своя страна предложи научнообосновани модели на социална работа за преодоляване и компенсиране на неравностойността. Това ще обогати тяхната професионална компетентност и ще допринесе за личностната им и професионална им асертивност и мотивация за работа.

Непосредствените цели на дисциплината “Социална работа с хора с увреждания” са:

1. Да се добият общи и конкретни теоретични познания по следните проблеми:

- специфика на понятийната и терминологична система;
- характер и специфика на уврежданията и нарушенията и произтичащите от тях дефицити в развитието на личността;
- същност и специфика на социалното общуване и социалното поведение на хората с увреждания в условия на приобщаваща (включваща) среда;
- социални и социално-психологически проблеми на групата и груповата дейност и тяхното управление в контекста на социалния подпомагащ процес при хора с увреждания;

2. Да се формират практически умения за:

- оценка на ресурса (дефицити и капацитети) на личността за справяне с дефицитите;

- изработване на програма за социална рехабилитация с участие на МДЕ;
- мениджмънт на МДЕ;
- прилагане на нормативната база и работа с документация;
- структуриране и организация на социализиращия (включващия) процес.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината се изучава като теоретико – приложна и предполага предшестващи познания по основи на социалната работа, възрастова психология, социална психология, психология на отклоняващото се поведение, изследователски методи в социалната работа. Изискват се и познания за критериите на оценяване на приоритетите на социалните процеси, както и ефективността от диагностика и обратна връзка на потребителя на социалната услуга.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
Социални дейности и консултиране	Задължителна	6	40	10	50	25			25	

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Тема 1. Основни и допълнителни понятия

- 1.1. Основни понятия (**медицински аспект**)
- 1.2. Основни понятия (**медико-социален аспект**)
- 1.3. Основни понятия (**социален аспект**)
- 1.4. Основни понятия (**социалнопедагогически аспект**)

Тема 2. Методологически основи на социалната работа и интеграцията на хората с увреждания

- 2.1. Принципи на социалната работа и интеграция на хора с увреждания и нарушения.
- 2.2. Цел и задачи на социалната работа с хора с увреждания.
- 2.3. Методи за социална работа и интеграция на хора с увреждания и нарушения.
- 2.4. Субекти на процеса.

Тема 3. Характеристики на социалната група(хора с увреждания и нарушения)

- 2.1. Обект на интеграционния процес.
- 2.2. Типология на уврежданията и нарушенията.
- 2.3. Характеристика на лицата с увреждания - клиника; дефицити и капацитети в развитието; специфики на поведението.

Тема 4. Социалната работа с хора с увреждания като процес

- 4.1. Участници в процеса
- 4.2. Нормативна база
- 4.3. Оптимизация на дейността на мултидисциплинарните екипи. Структура на екипите.

Съподчиненост на ролите.

- 4.4. Ролята на социалния работник в МДЕ

Тема 5. Основни модели на интегриращите дейности. Форми за интегриране в средата. Учебен мейнстриминг – особености и перспективи. Групи за самопомощ, детски колонии, групи по интереси и т.н.

Тема 6. Подкрепяща среда

- 6.1. Характеристики и структура на подкрепящата среда
- 6.2. Характеристика на семейство с лице със специални потребности. Интерактивни връзки: родител – дете – социален работник; семейство – човек с увреждане – социален работник.
- 6.3. Социална работа с родителите и семействата на деца със специални потребности.
- 6.4. Особености на работата в група (родители, деца, възрастни). Социални взаимоотношения в малките групи. Социометрични статуси.

Тема 7. Работа по случай. Същност, характеристика и специфика на индивидуалната работа.

- 7.1. Оценка на ресурса и идентификация на потребностите на (дефицити и капацитети) на човек с увреждане. Процедури.
- 7.2. Планиране, организация, реализация на дейностите (програма за социална рехабилитация). Разработване на прогноза и на индивидуални планове за развитие.
- 7.3. Специфика на процеса при деца и възрастни.

Тема 8. Дейности с интегриращ и терапевтиращ характер за деца с увреждания.

- 8.1. Играта – метод, форма и средство за дигностиране, креативно развитие и интегриране в социалната среда.
- 8.2. Изкуството като основна дейност за пълноценно развитие и интеграция на деца в неравнопоставено положение.

КУРСОВА ЗАДАЧА

1. По време на семинарните упражнения студентите разработват индивидуално и в екипи оценка на ресурса на лице с увреждания и разработват Програма за социална рехабилитация.
2. Всеки студент разработва самостоятелно свое задание и докладва резултатите от него.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Работата на всеки студент се оценява с текуща оценка и оценка от семестриален изпит. При оформянето на **окончателната оценка** освен резултата от семестриалния изпит се има пред вид и текущата оценка. Текущата оценка се формира на базата на участие в лекциите и упражненията, на разработената курсова задача и от изпълнението на задачите за самостоятелна работа.

Семестриалният изпит е по конспект – писмено се развиват два въпроса, устно се събеседва по тях с допълнителни, уточняващи въпроси.

Предлага се избор на явяването на изпит – вместо писмен изпит се разработва задание за изработване на оценка и програма за социализация по три реални случая на хора с увреждания с различни диагнози и възраст. Защитата се пред курса.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Бърк, Л., Изследване на развитието през жизнено цикъл, С., Дилок, 2012г.
2. Бижков, Г., В. Краевски, Методология и методи на педагогическите изследвания, С., УИ "Св. Кл. Охридски", 2002
3. Борисова, В., Р. Арнаудова, Възрастова динамика и диагностика на психичното развитие, С., УИ "Св. Кл. Охридски", 1999
4. Держан, И. Технология на социалната работа с деца, Бл-град, УИ на ЮЗУ "Н. Рилски", 2002
5. ред. Корсини, Р. Енциклопедия по психология, С. "Наука и изкуство", 1998
6. Минчев, Б., Обща психология, С., Сиела, 2009г.
7. Митева П. Очи в очи, М-8-М, София
8. Трашлиев, Р., Г. Колев, И. Держан, Детето като проблем на социалната работа, УИ "Епископ Константин Преславски", Шумен 2005
9. Игнелези, С. Учебна среда и обучение на децата със специални педагогически потребности, С. Фонд. "Стъпка по стъпка", 2001г.